

og industridrivende, og der har vistnok fra adskillige Sider været næret et stille Haab om, at Statskassen vilde eftergive disse Beløb. Det synes imidlertid ikke at skulle blive Tilfældet, og nu modtog jeg i Dag — jeg har ikke haft Lejlighed til personlig at konferere med de paagældende Sagførere eller til at undersøge Sagen nøjere — Meddelelse om, at der paa Foranledning af Finansministeriet fra en Overretssagfører i Aarhus er udsendt Meddelelse til 200 af disse Laantagere om straks at indbetale hele Laanet, ikke i Afdrag eller i Rater, men hele Laanet med Tillæg af 25—35 Kr. i Omkostninger. Det forekommer mig at være noget haardt, og jeg vil meget henstille til den højtærede Finansminister, at han vil drage Omsorg for, at denne, som det synes, noget haardhændede Inddrivning i Aarhus i hvert Fald bliver udsat, og at det bliver undersøgt, om man ikke dér som andre Steder kan nøjes med en lempelig Afdragsform for disse Laan. Thi ellers vil mange af de paagældende Mennesker blive bragt i Forlegenhed i Stedet for at blive hjulpet, og det var jo dog Meningen med Laanet at hjælpe. Jeg har i Finansministeriet haft Lejlighed til at konferere om den Sag, og jeg maa sige, at jeg har det Indtryk, at det vistnok ikke havde været Meningen, at denne Overretssagfører, som havde faaet Inkassationen overdraget, skulde gaa frem paa denne Maade, som han synes at gaa frem. Man synes i Finansministeriet godt at kunne forlige sig med en lempeligere Fremgangsmaade. Hvis jeg har Ret i denne Opfattelse, vil der være saa meget mere Grund til at udsætte Sagen lidt og se at faa en lempeligere Ordning. Det er ikke saaledes, at disse Mennesker ikke vil betale; men naar hele Beløbet kræves paa een Gang, kan de selvfølgelig ikke betale.

Saa vil jeg gerne henlede den højtærede Undervisningsministers Opmærksomhed paa Observatoriet „Ole Rømer“ i Aarhus. Der er indsendt et Andragende derfra om et Bidrag fra Statens Side paa 4 800 Kr. til videnskabelige Arbejder. Jeg takker for den sædvanlige Bevilling, som er optaget til dette Observatorium, men det vilde være meget ønskeligt, om denne Bevilling ogsaa kunde tilvejebringes, da den er tænkt anvendt til en Udvidelse af Observationsarbejdet af samfundsmæssig Betydning. Den højtærede Undervisningsminister har lovet at overveje Andragendet, og der vil sikkert blive givet Underretning derom til Finansudvalget, naar

Overvejelsen er tilendebragt; jeg vil da bede Finansudvalget om at tage velvilligt paa dette Andragende. Ud fra et demokratisk Synspunkt har vel nok de fleste i denne Sal og muligvis ogsaa Vælgerne opgivet Venstre paa det sociale, økonomiske og militaristiske Omraade. Men her drejer det sig om en kulturel Opgave, og det er det Omraade, hvor jeg mener, at Venstre har vist mest Forstaaelse. Maaske der derfor er mere Haab om, at en Henvendelse i et saadant kulturelt Spørgsmaal vil blive modtaget med Velvillie i Regeringspartiet.

Til Slut er der nogle enkelte Spørgsmaal, som jeg gerne med de højtærede paagældende Ministres Assistance vil have klarlagt offentlig. Det første er Forholdet mellem Soldater-tjeneste og Statstjeneste. Der har i ældre Tider, i de mere reaktionære Tider og mere militaristiske Tider været en Bestemmelse om, at man skulde have aftjent sin Værnepligt tilfredsstillende for overhovedet at blive antaget som underordnet Statsfunktionær i de forskellige Virksomheder ved Jernbane-, Post- og Politivæsenet o. s. v.; dog har jeg hørt, at Aftjening af Værnepligt som Militærarbejder skulde være undtaget, det regnede man ikke som Soldater-tjeneste. For et Par Aar siden meddelte en Maskinarbejder mig, at han havde faaet Underretning om, at det ikke vilde kunne nytte, at han søgte fast Ansættelse som Lokomotivfyrbøder, fordi han var straffet som Soldat. Nu er det jo saaledes, at der ikke skal meget til for at blive straffet som Soldat. Hvis en Soldat brænder den af en Aften og bliver opdaget — det er jo nemlig derved, at Ulemperne fremkommer —, kan han meget let faa sit Afgangsbevis sværtet. Og det er altsaa blevet mig fortalt, at det var tilstrækkeligt til, at vedkommende ikke kunde findes værdig til at faa Ansættelse i Statsbanernes Tjeneste. Jeg vilde gerne have at vide, om den gamle udemokratiske Bestemmelse, at kun Folk, der havde aftjent deres Værnepligt, kan ansættes i Stats-taterne og Politivæsenet, endnu bestaar, for i saa Tilfælde synes jeg, det er paa høje Tid, at den Bestemmelse bliver strøget, saa at Statsinstitutionerne ikke længere skal bevare Præget af en Slags fortsat Militær-tjeneste eller af at være en Underafdeling af Hærvæsenet. Det er ogsaa uretfærdigt, særlig i de senere Aar, hvor man har vedtaget, at Halvdelen af de til Soldatertjenesten udtagne overhovedet ikke skal indkaldes. Dette er en prisværdig Bestemmelse, men den kan ikke forenes med en Bestemmelse